

FAKULTETEN FÖR HUMANIORA OCH SAMHÄLLSVETENSKAP

Dnr HS 2022/599

Humaniorastrategi vid Karlstads universitet

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Beslut:	FN 2022-06-09	Dnr:	HS 2022/599	Ersätter:	-	Dnr:	-
Giltighet fr.o.m:	2022-07-01	t.o.m:	2025-12-31	Handläggare:	Maria Holmgren Troy, Patrik Larsson		

Innehåll

1. Inledning och utgångspunkter.....	3
2. Stärkta ämnesmiljöer	3
3. Samverkan	4
4. Mångvetenskaplig forskning.....	4
5. Internationalisering	5
6. Ämnesmiljöernas beskrivningar och mål.....	5
6.1 Engelska	5
6.2 Historia	6
6.3 Litteraturvetenskap.....	6
6.4 Kulturstudier	7
6.4.1 Konst- och bildvetenskap	7
6.4.2 Idéhistoria.....	8
6.5 Svenska språket.....	8
6.6 Musik.....	9
6.7 Interkultur.....	9
6.8 Religionsvetenskap	10
6.9 Spanska.....	10
6.10 Svenska som andraspråk	10
6.11 Dans	11
6.12 Konst och bildgestaltning.....	11
7. Avslutande kommentarer	12

1. Inledning och utgångspunkter

I lärosätets vision identifieras sex övergripande verksamhetsområden: *profilerad forskning; attraktionskraft; samverkan; internationalisering, hållbar utveckling och forskarutbildning*. På fakultetsnivå sammanfattas verksamhetens mål med hjälp av begreppen *främjad forskarutbildning, livslångt lärande, flervetenskaplig forskning* och *samverkan med externa aktörer*. I linje med ett antal andra, nordiska lärosäten finns emellertid därtill skäl att tydliggöra hur de humanistiska ämnena vid fakulteten kan utvecklas och därmed på ett tydligare sätt bidra till samhällsutvecklingen.

Undervisning, forskarutbildning och forskning inom humaniora vid Karlstads universitet låter sig inte enkelt beskrivas. Humaniora vid Karlstads universitet rymmer fjorton ämnesmiljöer. I fyra av dessa erbjuds utbildning upp till kandidatnivå och i fem upp till avancerad nivå. Tre av de senare erbjuder även forskarutbildning, i en omfattning om sammanlagt 19 doktorander (8 i historia, 7 i engelska och 4 i litteraturvetenskap) vid 2021 års slut. En ansevärd del av utbildningen består av fristående kurser som ofta ges genom samläsning i utbildningsprogram (lärarutbildningen och kulturvetarprogrammet), eller som kortare inslag i andra reguljära utbildningar och uppdragsutbildning. De humanistiska ämnena bedöms också fortsatt vara av stor betydelse inom svensk skola. Genom att humanistiska ämneskunskaper knyts samman med professionsinriktad forskning i anslutning till lärarutbildningen ges våra lärarstudenter möjlighet att i sin yrkesutövning förmedla viktiga etiska, estetiska och filosofiska kunskaper samt väl underbyggd sakkunskap. Forskarutbildningarna och ämnesforskningen bedrivs i ett kvalificerat inomvetenskapligt sammanhang och i viss utsträckning över ämnesgränserna, på ett decentraliserat sätt och i kollegialt reglerade former.

I denna strategi pekas fyra områden ut, vilka ämnesmiljöerna har förhållit sig till när de har skrivit fram tre mål vardera. Dessa områden har vi bedömt som särskilt viktiga att främja under perioden 2022-25. Däremot tar sig målen något olika uttryck i de olika ämnena, vilket vi anser vara rimligt om man betänker ämnesmiljöernas olika utgångspunkter och behov.

Nedan behandlas de fyra prioriterade områdena med avseende på nuvarande verksamhet, styrkor och möjliga utvecklingsområden. Därefter skisseras även beskrivningar och mål på ämnesnivå. Dessa har utvecklats i dialog med berörda ämnen.

2. Stärkta ämnesmiljöer

Stärkande av ämnesmiljöerna inkluderar såväl forskningsverksamhet som utbildning. Kopplingen mellan forskning och utbildningsuppdraget är av central betydelse på alla utbildningsnivåer och inte minst på avancerad och forskarutbildningsnivå. På programnivå och vid sidan av lärarutbildningarna ingår berörda ämnen i kulturvetarprogrammet; och på ämnesnivå är inte minst kulturstudier ett i sig mångvetenskapligt huvudområde, innefattande idéhistoria samt konst- och bildvetenskap. Samtidigt är masterprogrammen i historia och engelska exempel på hur viktiga steg tagits för att stärka berörda ämnesmiljöer och kopplingen mellan utbildning och forskning. Utmaningarna gäller främst rekryteringen av studenter och personal och verksamhetens ekonomiska förutsättningar, frågor som är giltiga även när det gäller utbudet av fristående kurser inom humaniora. Dessa omständigheter bildar utgångspunkt för den fortsatta avvägningen mellan disciplinärt djup och mångvetenskaplighet, liksom möjliga former för fördjupad samverkan och internationalisering.

3. Samverkan

I fråga om samverkan hämtas inspiration från Humtank, den tankesmedja för forskning och utbildning inom humaniora som etablerats genom nationellt samarbete på fakultetsnivå, inklusive HS-fakulteten vid Karlstads universitet. Syftet med Humtank, där Karlstads universitet är representerat, är att stärka humanioras roll såväl inom som utanför de akademiska institutionerna; grundtanken bakom Humtank bygger således delvis på en argumentation om fördelarna med mångvetenskap. Verksamheten är också inriktad mot att hävda humanioras plats i samhällsdebatt och dess potential som samhällskraft. Lokala uttryck för samma målsättningar förkroppsligas exempelvis i Kultur på Karlstads universitet (KpK), då med ett tydligt studentinslag.

I strategin fokuseras intern samverkan mellan ämnen och forskare vid Karlstads universitet. Vi uppmuntrar också samarbete med andra lärosäten, exempelvis kring forskningsansökningar och kursutbud. Frågor kring digitalisering och digital kompetens, dvs viktiga aspekter av humanistisk kunskapsbildning och kritiskt tänkande i samhället kan, när så är motiverat, beaktas vid samverkansprojekt. Sistnämnda omständighet bedöms särskilt relevant vid samverkan med parter och kulturinstitutioner i omgivande samhälle, såsom exempelvis statliga och kommunala aktörer, museer, arkiv och föreningsliv. I det sammanhanget ser vi också hur större ämnesmiljöer på olika sätt kan samverka med och stödja mindre ämnesgrupper.

4. Mångvetenskaplig forskning

Vid Karlstads universitet finns en lång tradition av mångvetenskaplig forskning. Motivet har ofta varit behovet att samla nödvändiga resurser vilket i många fall har genererat betydande synergieffekter. Vi betraktar fortsatt mångvetenskap tillsammans med förmåga till disciplinär fördjupning som viktiga förutsättningar för att kunna nå goda forskningsresultat. Behoven varierar från ämne till ämne, men beroende på utgångspunkt bedöms mångvetenskapliga samarbeten vara särskilt viktiga för att stimulera vidareutvecklingen av mindre ämnesmiljöer.

Mångvetenskapliga samarbetsytor karaktäriserar fakultetens ämnesdidaktiska centrumbildningar som förenar de humanistiska ämnenas respektive kärna med utbildningsvetenskapliga frågor. Inom ramen för den praxisorienterade forskning som bedrivs vid Centrum för språk- och litteraturdidaktik (CSL) möts kollegor från engelska, medie- och kommunikationsvetenskap, litteraturvetenskap, pedagogiskt arbete, spanska, svenska språket och svenska som andraspråk i nationella, nordiska och internationella nätverk. Centrum för de Samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik (CSD) omfattar såväl humanistiska ämnen som historia och religionsvetenskap som geografi och samhällskunskap/statsvetenskap som knyter an till samhällsvetenskapliga och även naturvetenskapliga traditioner. I arbetet med bildning och antropocen arbetar CSD aktivt med att knyta dessa frågor till historiska perspektiv och till ekologisk humanism.

En mera renodlat humanistisk samarbetsyta är den Kulturvetenskapliga forskargruppen (KuFo) som bildades 2009 av forskare från engelska, litteraturvetenskap, idéhistoria och filmstudier. Till dem har efterhand slutit sig forskare från interkultur, kulturstudier samt konst- och bildgestaltning. KuFo utgör en strategisk satsning vid HS-fakulteten under perioden 2021-23 och inkluderar i nuläget tjugotalet forskare från ovannämnda ämnesmiljöer. Utgångspunkten för KuFo:s verksamhet är den totalitet av kulturella fenomen och diskurser, det *kulturella arkiv*, vilket via estetik, retorik och praktik öppnar för en mångfald metodologiska och teoretiska perspektiv på humanioras samhällsroll. Utanför Karlstads universitet är Värmlands museum och Västanå teater KuFo:s mångåriga samverkanspartners. Som antytt finns viktiga beröringspunkter med omgivande samhälle också via den överlappning i fråga om forskning som finns mellan KuFo och CSL.

5. Internationalisering

Internationell samverkan i form exempelvis av forskar-, lärar- och studentutbyte och konferensdeltagande har under pandemiåren präglats av samverkan i distans/hybridformat. Samverkan på distans kan inte helt ersätta fysiska möten, men i likhet med när det i övrigt gäller digitala humaniora har viktiga erfarenheter gjorts. Bedömningen är att dessa bör tas med i underlaget för hur framtida samverkan kan utvecklas. Liksom i andra avseenden kan skillnader i fråga om behov och förutsättningar finnas ifall små respektive stora ämnesmiljöer jämförs med varandra. Inte minst på forskarutbildningsnivå bör möjligheter till internationalisering tas till vara och om möjligt fördjupas. Exempel på hur detta görs idag inkluderar doktorander verksamma inom engelska på ISLI och i KuFo. Behov och förutsättningar för internationell samverkan och internationalisering av forskarutbildningar skiljer sig dock åt inom olika ämnen.

Utgångspunkten för internationalisering är befintliga och pågående samarbeten möjliggjorda bland annat genom NOS-HS-, RJ- och STINT-medel samt en rad universitets- och fakultetsövergripande aktiviteter och avtal för olika personal- och studentkategorier. Vi strävar efter en högre grad av internationalisering, där vi erbjuder studenter, doktorander och lärare möjlighet till olika former av internationellt utbyte, antingen genom in- och utresande eller på hemmaplan.

Det finns tre kategorier av internationella utbytesavtal för studenter och lärare: Bilateral, Erasmus+ och Erasmus/Nordlys. Bilateral är utomeuropeiska avtal och dessa är oftast ämnesövergripande vilket betyder att studenterna kan läsa alla ämnen de erbjuder internationella studenter. Erasmus+ är europeiska avtal som alltid är inom ett eller flera specifika ämnen. Inom dessa kan studenterna endast läsa kurser inom avtalat ämne. Erasmus/Nordlys är nordiska avtal där studenterna ingår i ett nordiskt nätverk men ändå får Erasmusstipendium. Dessa avtal är oftast ämnesövergripande och studenterna kan läsa alla ämnen som erbjuds, med vissa restriktioner. Inom programmet Erasmus+ kan lärare ansöka om stöd för internationellt utbyte i form av ett undervisningsuppdrag på minst 8 timmar under 2-5 dagar. Programmet erbjuder även ekonomiskt stöd för externa föreläsare från exempelvis organisationer eller företag utomlands som ett ämne vid universitetet önskar bjuda in att föreläsa för studenter som studerar vid Karlstads universitet.

6. Ämnesmiljöernas beskrivningar och mål

Nedan presenteras samtliga ämnesmiljöer och de mål de specifikt lyfter för perioden 2022-2025. Dessa mål anger riktningen för respektive ämnesmiljö och är tänkt att fungera som en indikation och ett stöd för fakultetens arbete med utvecklingen av humaniora vid Karlstads universitet.

6.1 Engelska

Engelska är den största ämnesmiljön på ISLI och ett av Karlstads universitets tre humanistiska forskarutbildningsämnen, vilket det har varit sedan lärosätet blev universitet 1999. Hösten 2022 startar även ett forskningsförberedande masterprogram i engelska. Grundutbildningen i engelska står på tre ben: språkfärdighet inklusive fackspråkskurser, språkvetenskap och litteratur- och kulturstudier, medan studier på avancerad nivå och forskning sker antingen inom engelsk litteraturvetenskap eller inom engelsk språkvetenskap. Inom engelsk litteratur pågår forskningsprojekt som rör olika aspekter av afrikanska och amerikanska texter, spekulativ fiktion och nutida brittisk poesi. Inom engelsk språkvetenskap pågår projekt i engelsk syntax, semantik

och pragmatik, andraspråksinlärning, språkundervisning, samtalsanalys samt två- och flerspråkighet. Vad gäller intern samverkan kan nämnas att universitetets språkgranskning, översättning och undertextning sköts av engelska samt att olika företrädare för ämnesmiljön inte bara har spelat en framträdande roll i uppbyggnaden av KuFo och CSL utan också i dagsläget har ledande positioner i den mångvetenskapliga forskargruppen och centrumbildningen.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Arbeta för att få fler doktorander inom ämnet.
- Strategiskt utveckla internationalisering på alla nivåer genom samarbete med utvalda internationella lärosäten.
- Fortsätta att säkra och utveckla ämnesdidaktisk kompetens genom t.ex. skolprojektet.

6.2 Historia

Akademisk undervisning i historia har bedrivits i Karlstad sedan 1967. Historia är forskarutbildningsämne och har sedan 2019 ett forskningsförberedande masterprogram. Ämnets forskning omfattar modern politisk historia, utbildningshistoria, social-och kulturhistoria samt historiedidaktisk. Lokaliteter och regioner utgör ofta analysobjekt. Forskningen är kopplad inte minst till verksamheten vid Centrum för de samhällsvetenskapliga ämnernas didaktik (CSD) och till utbildningsuppdraget inom masterprogrammet. Därtill bedrivs arkivutbildning, något som med tanke på värmlandsregionens goda arkivresurser öppnar för goda samverkansmöjligheter med omgivande samhälle. Ämnet eftersträvar en relevant och spetsig historiedidaktisk forskning parallellt med tematisk och kronologisk ämnesbredd.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Tillsammans med övriga humanistiska ämnen vid Karlstads universitet samverka med kultur- och samhällsinstitutioner såsom arkiv, museer och media för stärkandet av de historiska och humanistiska perspektivens relevans i samtalet kring samhällsutmaningar.
- Verka för att stärka kopplingen mellan studiet av det förflutna och studiet av historiens funktion i samtiden.
- Utveckla en handlingsplan med syfte att långsiktigt bygga en innovativ forskningsmiljö med förutsättningar för att öka ämnets externfinansierade forskning.

6.3 Litteraturvetenskap

Litteraturvetenskap erbjuder utbildning till forskarnivå och kan studeras som fristående kurser eller som en del i olika program på lärarutbildningen, både på campus och på distans. Dessutom erbjuds kurser i kreativt skrivande. Utbildningen omfattar bland annat litteraturhistoria, litteraturanalys, teori och metod, litteraturdidaktik och samtida litteratur. Utbildningen ger analytiska färdigheter och stor språkmedvetenhet och förbereder för arbete som exempelvis redaktör eller konsult på ett förlag, översättare, litteratur- och kulturförmedlare på bibliotek och skribent. Studierna på avancerad nivå fördjupar kunskaperna inom specifika forskningsområden som bedrivs av ämnets forskare, exempelvis responsteori, det kusliga, överträdelsens litteratur, äldre litteratur, poststrukturalism och intermedialitet. Den forskning som bedrivs inom ämnet undersöker frågor som gotik och skräckfiktion, 17-1800-tals poesi, arbetarlitteratur, litterärt värde, litteraturundervisning och digitala medier, ekokritik samt kroppslighet i litteraturen. Även humanistiska och ämnesdidaktiska teorier och metoder diskuteras och utvecklas, inte minst inom de tvärvetenskapliga forskargrupperna CSL, ROSE och KuFo som har ett stort antal internationella samarbeten.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Utvecklingsarbete med särskilt fokus på kreativt skrivande och litteraturredidaktik.
- Verka för ett redaktörskap av *Tidskrift i Litteraturvetenskap, TFL*.
- Skapa ett tydligt sammanhang för studenter på avancerad och magister/masternivå och stödja och tydliggöra progressionen i utbildningen.

6.4 Kulturstudier

Inom kulturstudier studeras den samtida kulturens förutsättningar och uttryck från flera olika utgångspunkter: historiska, estetiska, ideologiska, politiska, sociala och ekonomiska. Ämnet är tvärvetenskapligt, med perspektiv från humaniora och samhällsvetenskap, och inkluderar ämnesområdena idéhistoria respektive konst- och bildvetenskap. En viktig aspekt av kulturstudier i Karlstad omfattar aktuella kulturpolitiska frågor i relation till kulturens konstnärliga uttryck men även kultur och kulturarv i en bredare social mening. Kulturstudier kan läsas som fristående kurser eller inom kulturveterarprogrammet och utgör huvudområde i kandidatexamen. Utbildning erbjuds också på magisternivå. Kultursektorn är en dynamisk del av arbetsmarknaden med stort behov av kvalificerad arbetskraft, exempelvis inom kulturproduktion, kulturutveckling, kulturadministration, konst- och kulturarvsförmedling, kulturprojektledning samt kreativa näringar. Inom ämnet bedrivs forskning om kulturpolitik, kultur och hälsa, kulturarv och visuell kultur, och lärarna ingår i KuFo samt deltar regelbundet i Nordic Conference for Cultural Policy Research. Ämnet samverkar med kommunala, regionala och nationella kulturpolitiska, kulturadministrativa och konstnärliga institutioner.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Utveckla ett masterprogram med inriktning mot kultur och kulturpolitik.
- Sluta avtal med europeiskt universitet om studentutbyte.
- Rekrytera fler lektorer och främja forskning samt stötta lektorer till att bli antagna som docenter, bland annat för examensrättigheternas skull.

6.4.1 Konst- och bildvetenskap

Konst- och bildvetenskap har funnits vid lärosätet sedan 1994, och utgör ett centralt ämnesområde inom kulturstudier samt bidrar till en rad andra ämnen inom universitetet. Konst- och bildvetenskap innefattar historiska och samtida perspektiv på bild, konst, arkitektur, design och visuell litteracitet, och kan läsas som fristående kurser eller inom kulturveterarprogrammet. Studierna förbereder för professionellt arbete inom konst- och kulturarvssektorn, eller vidare studier och forskning. Forskningen inom ämnet är på Karlstads universitet inriktad på iscensättningar av kulturarv i olika medier, offentlig konst i psykiatrins nedlagda miljöer, deltagarbaserad konst i bostadsområden, hållbarhetsperspektiv vid stadsomvandlingar och estetiska, kulturpolitiska och feministiska perspektiv på samtidskonst och bildberättande. Lärarna ingår i KuFo och är aktiva inom nationella och internationella nätverk såsom Centre for Critical Heritage Studies, redaktionen för *Journal of Art History* och Nordic Network for Comics Research. Vidare samverkar de med kommunala, regionala och nationella konst- och kulturinstitutioner.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Utveckla kurser på kandidatnivå och avancerad nivå.
- Rekrytera fler lektorer och främja forskning inom ämnet, samt stötta lektorer till att bli antagna som docenter, bland annat för erhållande av examensrättigheter.
- Bredda och fördjupa samverkan med olika konst- och kulturinstitutioner, avseende såväl undervisning som forskning.

6.4.2 Idéhistoria

Idéhistoria är ett humanistiskt universitetsämne som befinner sig någonstans mellan filosofi, historia och litteraturvetenskap. Det handlar om den tänkta världen, om verkligheten från begreppens och teoriernas men också drömmarnas och passionernas horisont. Frågor som studeras rör alltifrån världsalltets uppkomst, samhällets uppbyggnad, framtidens utformning, moralens räckvidd och psykets drivkrafter, till hur uppfattningar om oss själva påverkar relationen till såväl naturen som andra människor. Idéhistoria kretsar kring filosofins, vetenskapens och den politiska teorins historia, men rymmer också kulturhistoria, medicinhistoria, mentalitetshistoria, miljöhistoria, teknikhistoria, utbildningshistoria samt estetikens historia. Idéhistoria är ett klassiskt bildningsämne som funnits vid lärosätet sedan 1996, där det har en tydlig kulturprofil och ingår i kulturvetarprogrammet. Kollegiets undervisnings- och forskningskompetens utgör en resurs för många av lärosätets övriga ämnen, från grund- till forskarnivå, avseende vetenskapsfilosofi, rättsfilosofi, politisk filosofi, kulturarvsstudier, medicinsk humaniora och forskningsetik. Idéhistorikerna, som brukar beskrivas som intellektuella brobyggare, är även efterfrågade i universitetets samverkansprojekt med det omgivande samhället.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Rekrytera fler studenter till ämnets A-kurs, dels som alternativ för universitetets programstudenter under deras valfria termin, dels som en inledande orienteringskurs för nya studenter, inspirerat av *liberal arts*- eller *core curriculum*-kurser.
- Möjliggöra studier i idéhistoria på avancerad nivå, på kort sikt genom det samarbete ämnet idag har med historia, på längre sikt genom att utveckla kurser på såväl kandidatnivå som avancerad nivå inom det egna ämnet.
- Rekrytera fler lektorer och främja forskning inom ämnet, samt stötta verksamma lektorer inom ämnet till att bli antagna som docenter, bland annat för erhållande av examensrättigheter.

6.5 Svenska språket

I dagens flerspråkiga Sverige har svenska en viktig samhällsbärande funktion och en särställning i form av majoritetsspråk. Därför är det viktigt att förstå språket på djupet – dess uppbyggnad, användning och historiska utveckling. Svenska språket vid Karlstads universitet är ett bärande inslag i lärarprogram för alla skolår och ingår även i andra programutbildningar. Svenska språket kan även läsas som fristående kurs på A- och B-nivå och planer finns att det även ska erbjudas på C-nivå, vilket kommer att möjliggöra en kandidatexamen i ämnet. Forskningsområdet har en stor bredd och innefattar allt från runstenstolkning och grammatik, till nordisk grannspråksförståelse och internetsspråkets påverkan på ungas språkförmåga. Forskningen inom ämnet vid Karlstads universitet täcker en rad olika områden. Mycket av forskningen berör skrivande och läsande i ett lärandeperspektiv. Andra projekt handlar om medeltida handskrifter, dagboksskrivande under 1700-talet, värmländska soldatnamn och om dialekter i Värmland.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Uppdatera och bygga ut utbudet inom fristående kurser upp till avancerad nivå.
- Säkra personal- och kompetensförsörjning långsiktigt utifrån verksamhetens behov genom att rekrytera och behålla personal av olika kategorier, i synnerhet en professor.

- Utveckla svenska språket som forsknings- och utbildningsmiljö genom synliggörande utåt och utvecklade av forsknings- och utbildningssamarbeten internt och externt inklusive i ett internationellt, framför allt nordiskt, perspektiv.

6.6 Musik

Musikämnesmiljön har idag kurser och program på både grundnivå och avancerad nivå, alla på Musikhögskolan Ingesund (MHI) i Arvika. Inom musiklejarprogrammet studeras musik med didaktisk inriktning, där studenternas pedagogiska och musikaliska utveckling går hand i hand. Programmet konstnärlig kandidat musiker erbjuder musikerutbildning på flera instrument inom den klassiska konstmusiken. Musik kan även studeras i ett flertal fristående kurser, flera av dem som förberedande till de program som erbjuds. För närvarande pågår en ansökningsprocess om examensrätt för en masterutbildning på avancerad nivå. Musikproduktion har blivit en allt viktigare del inom musikskapande och musiklyssnande. Musikproducenten har idag en teknisk men även tydligt konstnärlig och kreativ roll. Från hösten 2022 startar denna utbildning som ett kandidatprogram från att tidigare varit ett högskoleprogram. De forskningsområden MHI för närvarande arbetar inom är musikalisk gestaltning, musikaliskt lärande och musikalisk bedömning. När det gäller forsknings- och utvecklingsarbeten gör MHI inga större skiljelinjer mellan det konstnärliga och musikpedagogiska fältet, som vilar på vetenskaplig grund, utan här kan gränsöverskridande projekt och samarbeten ske, då båda fälten har ett fokus på musikaliska praktiker.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Anställa en professor i musikpedagogik med målet att kunna erbjuda forskarutbildning.
- Söka ett fördjupat samarbete med några strategiskt utvalda musikutbildningar i syfte att öka antalet student- och lärarutbyten.
- Stärka och utveckla MHI:s varumärke och attraktionskraft för att säkerställa en god rekrytering av såväl studenter som personal.

6.7 Interkultur

Interkultur vid Karlstads universitet är ett tvärvetenskapligt ämne som erbjuder utbildning till och med kandidatnivån. I Sverige och internationellt är interkulturella studier ett framväxande kunskaps- och forskningsfält som i vid bemärkelse handlar om sociala relationer i samhällen som präglas av en etnisk, religiös och språklig variation eller heterogenitet. Interkulturell kommunikation är en framträdande del av detta fält och ingår i ämnets olika kurser vid Karlstads universitet. I en globaliserad och mångkulturell samtid har kunskaper om interkulturella relationer och interkulturalitet blivit allt mer efterfrågade inom en rad områden, som skola, utbildning, socialt arbete, vård och omsorg, affärliv, medier och diplomati. Ämnet har omfattande kontakter med det omgivande samhället, till exempel i form av uppdragsutbildningar till företag och förvaltningar.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Etablera interkultur som huvudämne med ett stabilt söktryck på hela kursutbudet inklusive kandidatnivån, samt att därefter introducera ett masterprogram.
- Utveckla ämnets profil i påbörjad riktning och att göra kopplingen tydligare mellan medarbetarnas kompetens och aktuellt kursutbud.
- Tydliggöra ämnets samhällsrelevans genom att fortsätta utveckla samarbeten med näringsliv, myndigheter och organisationer.

6.8 Religionsvetenskap

Religionsvetenskap är ett akademiskt ämne som handlar om religiösa fenomen i historia och samtid, lokalt såväl som globalt. Ämnet är förankrat i humaniora och samhällsvetenskap och betonar konfessionsneutralitet och konfessionsfri utbildning och forskning. I dagens mångkulturella och mångreligiösa samhälle är religiös litteracitet en nödvändig kompetens – inte bara för lärare och teologer, utan även för andra yrkesverksamma inom offentlig och privat sektor, samt för civilsamhällets aktörer. Religiös läskunnighet omfattar allt från hur levd religion och vardagspraktiker formas i relation till exempelvis mat och materialitet, hur religiös socialisering sker bland individer och grupper, hur religiös ideologi kan ta sig politiska uttryck, till sekulära yttringar av religion när till exempel offentlig sjukvård använder sig av meditation eller hur religion och populärkultur samspelar. Religionsvetenskap är ämnet varifrån skolämnet religionskunskap tar sitt innehåll, och är därför en viktig del av lärarutbildningen vid Karlstads universitet. I dagsläget har ämnet fristående kurser och lärarprogramkurser till kandidatnivå.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Återfå magister- och masterrättigheter och på sikt även forskarutbildning.
- Etablera ett kunskaps- och forskningscentrum för studier om Sydasien/Indien där vi blir en självklar samarbetspartner för nordiska universitet.
- Fler fortbildningskurser som betonar tillämpad religiös litteracitet.

6.9 Spanska

Spanska är ett av världens största språk med hög relevans i internationella sammanhang, ur socio-ekonomiska, kulturella och geopolitiska perspektiv och inom utbildning. Universitetsämnet spanska innebär studier i språkfärdighet och språkvetenskap samt i de spanskspråkiga ländernas litteratur, kultur, historia och icke verbala kommunikation. Sedan 1990 har ämnet utvecklats och ger idag fristående kurser från preparandnivå till I – III (fram till 2012 erbjöds även nivå IV). Spanska kan ingå i kandidatexamen och i ämneslärarexamen som första eller andra ämne i kombination med engelska, matematik, svenska eller idrott och hälsa. Inom ämneslärarprogrammet erbjuder spanskan studier i målspråkslandet under ämnets tredje termin. Preparandkurser utgör en betydande bas för uppföljning av förkunskaper och rekrytering till vidare studier i spanska, dessutom kan de vara värdefulla inslag i program med internationell inriktning. Ämnet är mycket aktivt inom internationalisering och har bildat nätverk samt ingått avtal med ett flertal lärosäten i den spansktalande världen.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Höja studentvolymerna genom att etablera kontakt med andra ämnen och program på Karlstads universitet där kunskaper i spanska kan vara relevanta.
- Nyttja zoom för att öka antalet gästföreläsningar och evenemang i samverkan med forskare från nationella och internationella lärosäten och på så vis berika våra kurser med ytterligare forskningsanknytning.
- Bevara och utveckla spanskans alumni-verksamhet och internationalisering genom fortbildningsdagar, sociala medier, skolor i regionen, RUC (projekt) samt undervisning och forskning vid lärosäten utomlands.

6.10 Svenska som andraspråk

Svenska som andraspråk erbjuds upp till kandidatnivå och är ett tvärvetenskapligt ämne med en ämnesteoretisk bas i bland annat språkvetenskap och språkdidaktik. Inom ämnet studeras frågor som rör migration och etnicitet, flerspråkighet, språkstruktur, andraspråksinlärning samt språk-

och litteraturdidaktik. Det ämnesdidaktiska och praktikinära intresset präglar den forskning som bedrivs inom ämnet. Kurserna i svenska som andraspråk riktar sig till studenter som är intresserade av utbildning för flerspråkiga elever inom såväl förskola, grund- och gymnasieskola som vuxenutbildning. Efterfrågan på pedagoger, lärare och skolledare med kompetens inom svenska som andraspråk är mycket stor inom alla skolformer. Kurser ges även under benämningen svenska som främmande språk som riktar sig till utbytesstudenter som vill lära sig det svenska språket på grundläggande nivåer. Ämnet samverkar i olika former med det omgivande samhället och genomför bland annat uppdragsutbildningar som efterfrågas av Skolverket och kommuner.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Ingå i magister-/masterutbildningen i ämnesdidaktik som startar hösten 2022 och samverka med övriga språkämnen kring utveckling och genomförande av institutionsgemensamma kurser.
- Öka aktivitet inom nationella, nordiska och internationella nätverk med inriktning mot andraspråksforskning.
- Fortsatt arbete med kompetensförsörjning i ämnet genom att underlätta för adjunkter att delta i forskarutbildning och lektorer att meritera sig.

6.11 Dans

Dansämnet på Karlstads universitet erbjuder kurser i dans som konstnärlig praktik. *Dans för alla* är ämnets ledord, vilket återspeglas i kursutbudet och i den tillåtande, demokratiska studiemiljön. Förutom ämnets närvaro i lärarutbildningarna så ger dansämnet också egna kurser, både på heltid för den med danserfarenhet men också kortare kurser för den oerfarne samt fortbildningskurser för förskolepersonal, idrottslärare och yrkesverksamma dansare och danspedagoger. Unikt för Dans vid Karlstads universitet är kurserna i Dans- och rörelseterapi (DMT) på grundnivå och avancerad nivå. Undervisningen sker genom konstnärliga praktiker, gestaltande processer och teoretiska studier inom dansfältet. Att studera dans på Karlstads universitet innebär närhet till engagerade lärare och personlig coachning som hjälper studenterna att utvecklas konstnärligt, pedagogiskt och personligt utifrån individuella önskemål och förutsättningar. Dans vid Karlstads universitet samarbetar med andra aktörer inom konstnärliga områden och arbetar nära med bland annat Region Värmland, Dans i skolan institutet, Musikhögskolan Ingesund och flera av de andra danskonstnärliga utbildningarna i landet.

Tre mål för ämnesmiljön:

- Rekrytera lektor eller intern befördran till lektor.
- Utveckla samarbetet med de olika lärarutbildningarna.
- Öka studentrekryteringen.

6.12 Konst och bildgestaltning

I ämnet Konst och bildgestaltning bedrivs utbildning på grundnivå inom det visuella området. Konst och bildgestaltning erbjuder ett flertal fristående kurser på vetenskaplig grund, som syftar till att utveckla grundläggande kunskaper i bildgestaltningspraktiker med teoretisk-praktisk bas. Undervisningen utformas i spänningsfältet mellan konstnärliga praktiker, gestaltande processer och teoretiska studier inom bildområdet. Genom kursspecifika studier i bildberättandets dramaturgi, narrativ, designmetodologi och metoder för analys av visuellt material, utvecklas kunskaper i att tolka och gestalta olika bilduttryck i relation till kontext.

Ämnets undervisning bedrivs i två spår, ett med bilddidaktisk inriktning i grundlära- och förskolläraprogrammen samt i kursen Bildskapande i förskola och skola. I detta innefattas också bild i estetiska lärprocesser. Det andra spåret utgörs av fristående kurser såsom Bildberättande, Bildgestaltning i praktiken, Fotografins filosofi, Bild i sociala medier och Skissteknik. Ämnets samtliga kurser innehåller teori- och gestaltningmoment. Vid Konst och bildgestaltning bedrivs forskning genom lärardeltagande i [IKS forskarkluster](#), [KVG](#) och [KuFo](#).

Tre mål för ämnesmiljön:

- Samla fristående kurser till ett samlat utbud med progression.
- Stärka lärarkompetensen.
- Stärka och utveckla samarbeten med andra institutioner på Karlstads universitet.

7. Avslutande kommentarer

Vi är medvetna om att vi till viss del har styrt ämnesmiljöerna mot vissa typer av mål genom att knyta humaniorastrategin till fyra områden, stärkta ämnesmiljöer, samverkan, mångvetenskaplig forskning och internationalisering. Ämnesmiljöernas väsentligt skilda förutsättningar och behov har resulterat i en rad mål som kan upplevas spretiga. För utvecklingen av ämnesmiljöerna är det dock viktigt att målen utgår från respektive ämnes behov i dagsläget. Ett tydligt mönster framträder vad beträffar behovet att stärka ämnesmiljöerna, där så gott som samtliga lyfter något eller några mål. Även samverkan av olika slag lyfts fram. Några ämnesmiljöer lyfter även internationalisering i olika former.

Stärkta ämnesmiljöer

Kompetensutveckling i form av rekrytering av lektorer och i vissa fall professorer samt meritering av adjunkter och lektorer förekommer i vissa mål som rör stärkta ämnesmiljöer. Här lyfts också mera konkreta mål som fortsatt arbete med meritering inom ämnesdidaktik.

Om den första kategorin under stärkta ämnesmiljöer handlar om personalens kompetens så utgör en annan kategori innehållet i utbildningen och ökad studentrekrytering. Flera pekar på hur målet är att erhålla examensrättigheter på högre nivå. För några av de ämnesmiljöer som redan har examensrättigheter på högre nivåer är målen istället att utveckla och stärka utbildningen.

Samverkan

Olika former av samverkan tas också upp under målen. Flera pekar på vikten av samverkan med andra ämnen och utbildningar internt på Karlstads universitet och för att på så vis få möjlighet att utveckla utbildningsprogram inom alltifrån lärarutbildning till ekonomi- och ingenjörsutbildningar. Andra pekar på forskningssamverkan både internt och med andra lärosäten. Ytterligare några lyfter samverkan med omgivande samhälle, t ex i form av gemensamma projekt med konst- och kulturinstitutioner samt skolor, näringsliv, myndigheter och andra organisationer. Det senare kan även ta formen av fortbildning eller uppdragsutbildning. Denna samverkan med omgivande samhälle påvisar humanioras mångfacetterade samhällsrelevans.

Som ett resultat av arbetet med humaniorastrategin har en arbetsgrupp formerats med uppdrag att utveckla former för årliga humanistdagar vid Karlstads universitet. Dessa kan bli ett forum för att nå ut med aktuell humanistisk forskning i och till samhället. Flera av ämnesmiljöernas och de mångvetenskapliga forskargrupperingarnas projekt adresserar samhällsutmaningar och det finns ett behov av att vi skapar fler samverkansytor samt stort intresse för utökad forskningsinformation och utvidgade möjligheter till samverkan bland intressenter utanför

Karlstads universitet. Det finns ett stort intresse bland intressenter utanför Karlstads universitet och humaniora har i sig en hög samhällsrelevans.

Internationalisering

Internationalisering tar sig olika uttryck i målen. Religion intar en särställning med sin långa erfarenhet av verksamhet i Varanasi. Ämnet har som mål att etablera ett kunskaps- och forskningscentrum för studier om Sydasien/Indien för nordiska universitet. Andra ämnesmiljöer lyfter att man vill ha utbyte med utvalda lärosäten som omfattar såväl student- och lärarutbyte som forskningssamarbeten. Andra pekar på digitaliseringen möjligheter genom utbyten på Zoom för att på så vis erbjuda internationalisering på hemmaplan.